

APPENDIX.

EPISTOLA CONCILII CONSTANTINOPOLITANI OECUMENICI AD THEODOSIUM IMPERATOREM.

(Labb. Concil. t. II, col. 945-946.)

Religionis ac pietatis observantissimo, Deique anantissimo imperatori Theodosio, sanctum concilium episcoporum, qui ex diversis provinciis Constantinopoli convenerunt.

Initio quidem nostri ad tuam pietatem scripti, gratias agimus Deo, qui tuæ pietatis Imperium constituit ad communem pacem Ecclesiarum, et sanæ fidei confirmationem : agentes autem Deo debitas gratias, necessario quoque ea quæ acta sunt in sancto concilio, ad tuam referimus pietatem; nempe quod ex quo tempore juxta litteras tuæ pietatis Constantinopoli convenimus, primum quidem mutuam inter nos concordiam renovavimus : deinde vero breves etiam pronuntiavimus definitiones, quibus et patrum, qui Nicææ congregati fuerunt, fidem confirmavimus; et, quæ adversus eam obortæ sunt, perversas hæreses ac pravæ opiniones extrema cum execratione ac detestatione reprobavimus. Præterea etiam ad recte constituendum et ordinandum statum et disciplinam Ecclesiarum, certos canones statuimus : quæ omnia huic nostro scripto subjecimus (a). Rogamus igitur tuam clementiam, ut per litteras quoque tuæ pietatis ratum habeatur concilii decretum : ut sicuti litteris, quibus nos convocasti, Ecclesiam honore prosecutus es, ita etiam finem eorum quæ decreta sunt, obsignes. Dominus autem imperium tuum in pace et justitia stabiliat, et producat in multas ætates et generationes, atque ad terrenum imperium cælestis quoque regni gaudium et fructum adjiciat. Gratificetur Deus orbi terrarum, ut te, qui revera pietatis studiosissimus, Deique amatissimus imperator es, valentem, omnibusque præclaris rebus florentem et excellentem videat : id quod sancti etiam ab illo precibus ac votis petunt et orant.

(a) Hæc Constantinopolitani concilii statuta vidosis, si libuerit, in Labb. tom. II, col. 946.

(Vide alias epistolas eidem imperatori Theodosio ab Ambrosio episcopo scriptas inter Opera hujus Sancti Antistitis.)

A Τῶ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ἡ ἀγία συνόδος τῶν ἐπισκόπων τῶν ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν συνελθόντων ἐν Κωνσταντινοπόλει.

Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν τοῦ πρὸς τὴν σὴν εὐσέβειαν γράμματος, εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἀναδείξαντα τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τὴν βασιλείαν, ἐπὶ κοινῇ τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνῃ καὶ τῆς ὑγιούς πίστεως στηριγμῶ· ἀποδιδόντες δὲ τῷ Θεῷ τὴν ὀφειλομένην εὐχαριστίαν, ἀναγκαιῶς καὶ τὰ γεγενημένα κατὰ ἀγίαν συνόδον πρὸς τὴν σὴν εὐσέβειαν ἀναφέροντες· καὶ ὅτι συνελθόντες εἰς τὴν Κωνσταντινοῦ πόλιν κατὰ τὸ γράμμα τῆς σῆς εὐσεβείας, πρῶτον μὲν ἀνενωσάμεθα τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν· ἔπειτα δὲ καὶ συντόμους ὅρους ἐξεφωνήσαμεν, τὴν τε τῶν πατέρων πίστιν τῶν ἐν Νικοίᾳ κυρώσαντες, καὶ τὰς κατ' αὐτῆς ἐκφύσεις αἰρέσεις ἀναθεματίσαντες. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν ῥητοῦς κανόνας ὠρίσαμεν· ἅπερ ἅπαντα τῷδε ἡμῶν τῷ γράμματι ὑπετάξαμεν. Δεόμεθα τοίνυν τῆς σῆς εὐσεβείας ἐπικυρωθῆναι τῆς συνόδου τῆς ψῆφον· ἐν ὧσπερ τοῖς τῆς κλήσεως γράμμασι τὴν Ἐκκλησίαν τετίμηκας, οὕτω καὶ τῶν δοξάντων ἐπισφραγίσῃς τὸ τέλος. Ὁ δὲ Κύριος στηριξῆ σου τὴν βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ παραπέμψῃ γενεαῖς γενεῶν, καὶ προσθεῖη τῷ ἐπιγίῳ κράτει καὶ τῆς βασιλείας τῆς ἐπουρανίου τὴν ἀπόλασιν. Ἐρρόμενον σε, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς διαπρίπτοντα ὁ Θεὸς χαρίσαιο τῇ οἰκουμένῃ, εὐχαῖς τῶν ἁγίων, τὸν ὡς ἀληθῶς εὐσεβεστάτον καὶ θεοφιλέστατον βασιλέα.

B ἐκφύσεις αἰρέσεις ἀναθεματίσαντες. Πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν ῥητοῦς κανόνας ὠρίσαμεν· ἅπερ ἅπαντα τῷδε ἡμῶν τῷ γράμματι ὑπετάξαμεν. Δεόμεθα τοίνυν τῆς σῆς εὐσεβείας ἐπικυρωθῆναι τῆς συνόδου τῆς ψῆφον· ἐν ὧσπερ τοῖς τῆς κλήσεως γράμμασι τὴν Ἐκκλησίαν τετίμηκας, οὕτω καὶ τῶν δοξάντων ἐπισφραγίσῃς τὸ τέλος. Ὁ δὲ Κύριος στηριξῆ σου τὴν βασιλείαν ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ παραπέμψῃ γενεαῖς γενεῶν, καὶ προσθεῖη τῷ ἐπιγίῳ κράτει καὶ τῆς βασιλείας τῆς ἐπουρανίου τὴν ἀπόλασιν. Ἐρρόμενον σε, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς διαπρίπτοντα ὁ Θεὸς χαρίσαιο τῇ οἰκουμένῃ, εὐχαῖς τῶν ἁγίων, τὸν ὡς ἀληθῶς εὐσεβεστάτον καὶ θεοφιλέστατον βασιλέα.

ANNO DOMINI CCCLXXXI—CCCCVIII.

SANCTUS VIGILIUS,

EPISCOPUS TRIDENTINUS ET MARTYR.

PROLEGOMENA.

NOTITIA HISTORICA.

Ex Gollandii Bibliotheca. tom VIII, p. x-xii.

li. Pauca sunt admodum, neque usquequaque in-

D dubia, quæ de rebus gestis sancti Vigilius Tridentini episcopi et martyris, in promptu habentur. Exstant ejus Acta, si non omnino primitivè, judice Papebro-

chio (a), tamen primigeniis proxima; quæ ex ms. co. A dice Trevirensi S. Maximini depropterea evulgarunt Bollandiani (b). Neque sane hujusmodi Actis antiquius aut sincerius monumentum occurrit, quo de nostro præsule securius aliquid statuamus. Ex his itaque Actis edocemur (c), Vigilium genere fuisse Romanum, civem Tridentinum, atque Athenis liberalibus litteris eruditum. Tridentum autem reversus, traditur ordinatus dictæ civitatis episcopus, a primo tertius: successor nimirum Abundantii, quem constat anno CCCLXXXI Aquileiensi concilio interfuisse, adversus Palladium et Secundianum coacto. Ætatis annum xx egisse Vigilium, quo tempore ad episcopalem cathedram fuit evehctus, perhibent eadem Acta: quorum tamen auctoritati hac de re fidem detrahit Tillemontius (d). Verum ex ejus animo scrupulum eximunt viri eruditi, Galeardus (e) et Tartarotus (f). Neque enim insolens fuit antiquitas, ut aliquando præter morem Ecclesiæ receptum, nonnulli eximia pietatis et doctrinæ laude præstantes, immatura licet ætate, ad episcopatum proveherentur. Qua de re complura exstant apud veteres scriptores exempla. De Gregorio namque Thaumaturgo atque Athenodoro ejus fratre tradit Eusebius (g), eos tantopere in divinis eloquiis profecisse, ut ambo adhuc juvenes, ecclesiarum in Ponto episcopi fuerint constituti: τσαύτων ἀπηνέγκαντο περὶ τὰ θεῖα λόγια βελτίωσιν, ὡς ἔτι νέους ἄμφο ἐπισκοπῆς τῶν κατὰ Πόντον ἐκκλησιῶν ἀξιωθῆναι. Gaudentius prætereā, Brixiensis episcopus, qui eadem tempestate floruit qua noster Vigilus, Tractatum de sua ordinatione sic inchoat (h): Imperitiæ meæ conscius, et ætatis ipsius immaturæ ad sacerdotii dignitatem pudore deterritus, merito silendi licentiam a summis sacerdotibus postulabam. Denique, ut reliqua prætereamus exempla, Remigiū ubi vigesimum secundum ætatis subit annum, in urbe Rhemensi, omnium generaliter votis ad apicem pontificatus non tam electus quam raptus fuit, ut ex Flodoardo erudimur (i).

II. Ordinatū fuisse Vigilium ab episcopo Aquileiensi ejus Acta modo laudata testantur (j); qui sane fuerit Valerianus, Fortunato suffectus anno CCCLXXIII. Porro Valerianus annos xx Ecclesiam Aquileiensem rexisset perhibetur, qui scilicet supremum diem obiit anno CCCLXXXVIII, ut pluribus ostendit V. C. Bernardus de Rubeis (k). Cum autem constet Vigilium Abundantio successisse post annum CCCLXXXI, quo is synodo Aquileiensi subscripsit,

ut superius admonuimus; ante annum proinde CCCLXXXVIII Valeriani emortualem consignanda fuerit Vigilii ordinatio: secus atque conjecit Tartarotus (l). Id vero confirmari posse videtur ex epistola sancti Ambrosii Mediolanensis, eidem Vigilio ad episcopatum recens adlecto inscripta, ut ex ipsius epistolæ initio liquet. Sic enim loquitur sanctus Doctor (m): Poposcisti a me institutionis tuæ insignia, quoniam novus accitus es ad sacerdotium. Et quoniam te ipsum ædificasti, ut oportuit, qui dignus habitus es tanto munere; quomodo et alios ædifices, significandum videtur. In qua quidem epistola cum ante omnia novum Tridentinum episcopum hortetur Mediolanensis (n), ut plebem sibi commissam doceat conjugii copulam non ex alienigenis, sed ex domibus christianis esse quærendam; neque uspiam memoret Theodosii legem ineunte anno CCCLXXXVIII latam, qua Judæorum cum Christianis conjugia prohibebantur, quamque profecto in medium adduxisse par erat Ambrosio, cui scilicet eadem lex incomperta esse non poterat, ut suam magis admonitionem confirmaret: hinc proinde rite conficitur, Ambrosianam illam epistolam scriptam fuisse ante annum CCCLXXXVIII et fortasse anno CCCLXXXV, ut ex mox dicendis manifestum fiet. Quæ est sententia cll. virorum Nourrii (o) et Bernardi de Rubeis (p) modo laudatorum. Neque enim peremptoriæ sunt conjecturæ, quibus eam infirmare nititur Tartarotus (q).

III. Quot demum annos Ecclesiam Tridentinam rexerit Vigilus, definiendum superest ex temporis notatione, quo fuit martyrio sublatus. Porro ex Actis superius excitatis perhibetur (r) passus beatus Vigilus THEODOSII et Honorii Augustorum regnantium tempore, STILICONE consule urbis Romæ. Neque aliter legit Bartholomæus Tridentinus (s), quem circa medium sæculi XIII floruisse novimus. Intelligimus autem ex Fastis consularibus, Stiliconem semel iterumque consulatum gessisse: primum quidem anno cccc, deinde anno ccccv. At vero Theodosius Junior cujus mentio in Actis, Augustus creatus est die 10 aut 11 Januarii anno ccccii (t), cum nondum vitæ annum impleverit, natus nimirum die 10 vel 11 Aprilis præcedente anno ccccii, adeoque ut Actis veritas constet, in annum ccccv, quo Stilico secundum consulatum obtinuit, incidere passio sancti Vigilii. Neque enim cum Papebrochio (u) sollicitanda est Actorum lectio, qui Theodosii loco legendum Arcadii

(a) Papebr., ad Act SS. tom. V Junii, pag. 163, num. 1.

(b) Ibid., pag. 165 seqq.

(c) Ibid., § 1.

(d) Tillem., Mem. eccl. tom. X, pag. 812, not. 1, sur S. Vigile.

(e) Galeard., ad S. Gaudent. Serm., pag. 332 nov. edit., not. f.

(f) Tartar., de Orig. Eccl. Trident., § 43, p. 79.

(g) Euseb., Hist. eccl., lib. vi, cap. 30.

(h) Gaud., Serm., pag. 332, nov. edit.

(i) Flodoard., Hist. eccl. Rhemens., lib. 1, cap. 11.

(j) Act. SS., l. c., § 2.

(k) Bern. de Rub., Monum. eccl. Aquil., cap. 7 et 10, pag. 64, 89.

(l) Tartar., de Origin. eccl. Trident., § 44, pag. 81, et Apolog. delle Memor. di Rover., pag. 288, not. 2.

(m) Ambros., epist. 19, opp. tom. II, pag. 842, n. 1.

(n) Id. ibid. num. 2, pag. 843.

(o) Nourr., in recens. epistol. Ambros. ad ann. 383.

(p) Bern. de Rub., l. c., pag. 87.

(q) Tartar., de Origin. eccl. Trident., § 44, p. 83.

(r) Act. SS., l. c., § 13, pag. 167.

(s) Barth. Trid., apud Tartarotus. Apolog. delle Mem. di Rover., pag. 310.

(t) Vid. Tillem., Hist. des Emper., tom. V, p. 470.

(u) Act. SS., l. c., pag. 168, not. m.

existimat, ut sententiam suam statuat, Stilicone primum consule, anno scilicet sæculari cccc passum esse Vigilium : eo in primis nomine, inquit (a), quod cum non legatur *Stilicone II*, nulla subsit causa, cur ea mors ad annum ccccv differatur. Atque in eandem sententiam ivit Tartarotus (b) : quæ quidem nobis haud probatur; quamvis enim in Actis non legatur *Stilicone II*, attamen secundum Stiliconis consulatum satis evincit imperii augustalis Theodosii Junioris mentio, quo regnante consul secundo Stilico processisse intelligitur. Cum itaque martyrio fuerit coronatus Vigilium anno ccccv, postquam in episcopatu annos xx transegisset, ut habent præcæteris ejus Acta a Donato Fætio evulgata; cumque præterea ex superius dictis annos natus xx ad ecclesiam Tridentinam regendam fuerit assumptus : relinquatur, ut ortus fuerit anno cccclxv, ejusque ordinatio in annum cccclxxxv inciderit, adeoque anno ætatis suæ xl martyr e vivis excesserit. Haud quidem me fugit, doctissimum Mabillonium quoddam ms. exemplar Actorum ejusdem Vigilii conspexisse (c), sub quorum finem legitur egisse beatus martyr episcopatum in urbe Tridentina xii annos. Verum, præterquam quod facile in numerum annorum error irrepere potuit; quo minus demum hisce Actis fidem adhibeamus, illa potissimum prohibent quæ hæcenus edisseruimus.

IV. Nunc vero superest, ut de nostri præsulis Tridentini litterarum monumentis sermonem habeamus. De his autem sic Gennadius (d) : *Vigilius episcopus scripsit ad quemdam Simplicianum libellum, et epistolam continentem gesta sui temporis apud barbaros martyrum*. Quibus sane verbis presbyter hic Massiliensis innuere videtur duas Vigilii Epistolas de martyrio sanctorum Sisinnii et sociorum : quarum altera inscribitur Simpliciano episcopo Mediolanensi, altera Joanni episcopo Constantinopolitano, qui pro temporum ratione Chrysostomus fuerit. Et priorem quidem Epistolam primum edidit Lippomanus (e), eamque deinceps excuderunt Surius (f) et Baronius ex variis codicibus emendatiorem (g) : posteriorem vero quam idem Baronius intercidisse censuit (h), evulgavit Papebrochius ex ms. codice bibliothecæ Vaticanæ (i), alteri adjectam quæ jamdudum prodierat. Utramque autem Ruinartius inter Acta martyrum sincera de novo excudendam curavit (j).

V. Neque porro illud hic præterire fas est, quod quamvis plerique omnes viri docti, præeunte magno

Baronio (k), ea Gennadii verba, ad quemdam Simplicianum, de uno Simpliciano Mediolanensi antisite accipienda esse merito existimarint; huic tamen sententiæ intercessere, primum Labbeus Miræum perstringens (l), deinde Natalis Alexander ipsummet annalium ecclesiasticorum parentem aggressus (m); ea scilicet ratione ductus, quod iis verbis, ad quemdam Simplicianum, alium Gennadius indicavit a Simpliciano episcopo Mediolanensi, cujus capite proxime antecedenti cum laude meminerat. At virum summum egregie defendit eruditus Tartarotus (n); cujus propterea verba hic describere juverit : « Nimis infirma, inquit, est hujusmodi (Natalis Alexandri) argumentatio. Gennadius, ut videtur, Vigilii Epistolas non legerat. Demum etiam legisse :

B compertum tamen non habuit, ad eum Simplicianum de quo capite proxime antecedenti mentionem fecerat, priorem missam esse : ideo ad quemdam dixit. Non est igitur, cur ea de causa a priori sententia recedamus : atque vel ob id saltem parcedendum videbatur Baronio, quod is hæc in hanc rem habeat (o) : *Sed cum (Gennadius) mentionem habens Simpliciani, non dicat eum Mediolanensis Ecclesie fuisse episcopum, sed quemdam, quasi incertum ejus nominis virum; revocari posse videtur in dubium, num hic ille sit Simplicianus antistes, successor sancti Ambrosii : cum præsertim præcedenti capitulo idem de eodem Mediolanensi episcopo auctor agat, recensens edita ab eo scripta*. En prævisam a doctissimo annalium ecclesiasticorum parente critici Galli opugnationem : quam tamen ille non adeo invictam existimavit, ut ob eam rem priori conjecturæ valedicendum esse putaret, quam his rationibus fultus probat eodem loco : Primo, quod Vigilii epistola in codicibus omnibus inscripta sit, ad Simplicianum episcopum. Secundo, quod licet cujus ecclesiæ antistes fuerit, minime exprimat; tamen quod eum Patrem appellet, cum episcopi collegas fratres consueverint nominare, non alium quam Simplicianum, longo senio venerandum fuisse, suspicari liceat : præsertim cum sanctus Augustinus ipse, jam episcopus, ad eundem Simplicianum scribens libros Quæstionum, eum, licet tunc tantum presbyterum, Patrem appellet. Tertio tandem, quod constat auctoritate Paulini (p), horum martyrum reliquias mox Mediolanum fuisse translatas. His addi potest, in confesso esse apud omnes, inter Ambrosium, Simplicianum de quo loquimur, alumnum ac in episcopatu antecessorem, et Vigilium, mutuum intercessisse

(a) *Id. ibid.* pag. 163. Comment. præv., num. 2.

(b) *Tartar.*, de Orig. eccl. Trident., pag. 81, et *Apolog. delle Mem. di Rover.*, pag. 313, not. 15.

(c) *Mabill.*, præfat. ad sæc. v, Bened., § 93, pag. 46.

(d) *Gennad.*, lib. de Vir. illustr., cap. 37.

(e) *Lippom.*, tom. II Vit. SS. priscor. PP., pag. 151 primæ edit. Venet. ann. 1553.

(f) *Sur.*, Vit. SS., 29 Maii, tom. III, pag. 319.

(g) *Baron.*, ad ann. 490, §§ 7 seqq.

(h) *Id. ibid.*, §§ 7, 11.

(i) *Act. SS.*, Maii, tom. VII, pag. 42 seq.

(j) *Ruinart.*, Act. Mart. pagg. 334 seqq. edit. Veron.

(k) *Baron.*, l. c., § 2.

(l) *Labbeus*, Dissert. de Script. eccl., tom. II, pag. 475.

(m) *Nat. Alex.*, Hist. eccl. tom III, pag. 1, in synopsis. sæc. v, cap. 1, sub. init.

(n) *Tartar.*, de Orig. eccl. Trident., § 36, pagg. 66 seq.

(o) *Baron.*, ad ann. 400, § 2.

(p) *Paulin.*, Vit. S. Ambros., sub fin.

litterarum officium. Hinc Alexandri errato facem A fortasse prætulit Labbeus (n), qui ob id etiam non quidem Baronium, sed Miræam *audaciæ* insinulat: quasi vero Miræus omnium primus opinionem illam invexerit, aut eam attingendo inauditum facinus perpetraverit. » Huc usque cl. Tartarottus.

VI. Unum adhuc inquirendum superest: quo nimirum tempore ambas illas epistolas scripserit sanctus Vigilus. Utamque vero; vel saltem priorem, fuisse ab eo scriptam eodem anno quo passi sunt martyres, cum ex contextu satis intelligimus, tum in primis ex auctoritate Paulini, qui post duos fere menses ab obitu sancti Ambrosii, cum jam Simplicianus Ecclesiæ Mediolanensi præesset, illuc relatas eorundem martyrum reliquias refert his verbis (b): *Sisinnii etiam et Alexandri martyrum, qui nostris temporibus, hoc est, post obitum sancti Ambrosii, in Aneuniæ partibus, persequentibus gentilibus viris martyrii coronam adepti sunt, quum reliquias Mediolani cum devotione susciperemus*, etc. Porro Epistolam 1 de Sisinnii et sociorum martyrio, hac temporis notatione consignat sanctus Vigilus (c): *Dies autem passionis sanctorum, quarto kalendas Junias, sexta feria, luce nascente*. Et in epistola 2 hæc tantum habet (d): *Sextæ feriæ lux alma processerat*. Quibus quidem chronicis characteribus indicatur annus CCCXCVII, quo dies IV kalendas Junias in feriam VI incidit, ut post Papebrochium (e) Pagius (f) aliique observarunt. Sed probe perspexit Tillemontius, quod aliis invisum: nimirum (g), eandem

temporis notam Vigilianam recurrere quoque anno cccciii. Hinc Scaliger Baronium corrigens, qui putabat (h) martyrium sanctorum Anaunensium contigisse anno cccc, adeoque scriptam eodem anno Vigilii epistolam ad Simplicianum, ex ipsius Vigilii verbis quæ modo retulimus, sic arguit (i): *Passi ergo sunt anno cccciii, cyclo solis xx, quando xxix Maii erat feria vi*. Subditque: *At in Annalibus dicitur scripta (Vigilii epistola) anno cccc Christi. Scripta ergo fuisset triennio ante cædem illorum martyrum. Cui absurditati ipse (Baronius) non adscribet, certo scio*. Belle scilicet. Erravit quidem Baronius Mombritiana editione deceptus, in qua Stiliconis consulatu sanctorum martyrum Anaunensium Acta consignata invenit. Sed multo sædius peccavit Scaliger Baronii censor. Primum enim non advertit vir *πρωτόκωτος* notam illam Vigilii chronicam anno etiam cccxcvii congruere, quo cyclo lunæ xviii, solis xiv, littera dominicali D pascha fuit v Aprilis, atque adeo dies iv kalendas Junias seu xxix Maii incidisse in feriam sextam. Neque advertit præterea, quod rei caput est, illam nimirum Vigilii epistolam fuisse inscriptam Simpliciano episcopo Mediolanensi, qui currente anno cccc, ut norunt eruditi (j), ex hac vita migravit. *Scripta ergo fuisset Vigilii epistola, ut suamet verba reddam Scaligero, triennio post obitum Simpliciani. Cui absurditati ipse non adscribet, certo scio*. Hæc fusius edisserere libuit, quod impotens censura Scaligeri ejusque pinguemdem aliis hætenus noverim incomperta.

- (a) Labb., Dissert. de Script. eccl., l. c.
 (b) Paulin., Vit. S. Ambros., § 52, in Append. ad tom. II Ambros., pag. xiiii.
 (c) Vigil., Epist. 1, § 3 in fin.
 (d) Id. Epist. 2, § 11.
 (e) Act. SS., Maii tom. VII, pag. 39, in Comment. præv. num. 4.
 (f) Pagi, ad ann. 400, § 2.

- C (g) Tillem., Mem. eccl. tom. X, pag. 812, not. 3 sur S. Vigile.
 (h) Baron., ad ann. 400, § 2.
 (i) Scalig., de Emend. tempor., in prolegom., pag. 19.
 (j) Tillem., Mem. eccl., tom. X, pag. 797, not. 3, sur S. Simplicien.

SANCTI VIGILII EPISTOLÆ DUÆ.

(Ex Gallandii Biblioth. tom. VIII, pag. 205-206.)

EPISTOLA PRIMA.

AD SIMPLICIANUM EPISCOPUM MEDIOLANENSEM.

De martyrio SS. Sisinnii, Martyrii et Alexandri.

I. Domino sancto ac venerabili Patri, bonis omnibus præferendo Simpliciano, Vigilus episcopus Tridentinæ Ecclesiæ, salutem.

Quamvis facta Martyrum mentione, non verbis merita, sed verba meritis commendentur; potiusque sit constanti silentio præterire, quibus est probata virtus: tamen quia me suggerere causas, loca pugnaeque martyrii pietas impulit, admonuit debitum, coegit officium; tepidante more meo hanc paginam non negavi, quia nec abscondi poterat lucerna sub modio, nec vox pii sanguinis reticere. Post multos

namque patientiæ gradus et sedulas pugnas, recens perfidiæ accessit iniquitas; quia ministri in ecclesiis quæ nuper fundatæ fuerant, lacessiti sunt, ac martyrii titulos comparaverunt; parati ad omnia, libenter omnia sustinentes, nulli dantes occasionem, occasione gloriæ gloriam meruerunt. Quorum vita, ut summa rerum fastigia referam, propter scientiæ notitiam, fuit tam sollicitudinis quam propositi singularis: nam omnes liberi uexu conjugii, Deo immaculatas animas, ut sanctas hostias, præstiterunt. Denique primus, vocabulo Sisinnius, novam Christiani nominis pacem intulit barbaræ nationi: quam per annorum seriem, quod in se fuit, iugiter custodivit, nullum consortium pollutæ hospitalitatis ag-